

P7_TA(2009)0099

För en politisk lösning beträffande piratverksamhet utanför Somalias kust

Europaparlamentets resolution av den 26 november 2009 om en politisk lösning på problemet med sjöröveri utanför Somalias kust

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av sina tidigare resolutioner om situationen i Somalia,
- med beaktande av sin resolution av den 23 oktober 2008 om kapningar till sjöss¹,
- med beaktande av sin resolution av den 19 juni 2008 om det rutinmässiga dödandet av civila i Somalia²,
- med beaktande av slutsatserna från rådets möte (allmänna frågor och yttre förbindelser) den 27 juli 2009 (12354/2009) och den 17 november 2009 (15914/2009),
- med beaktande av rådets beslut 2008/918/Gusp av den 8 december 2008 om Europeiska unionens militära insats i syfte att bidra till avvärjande, förebyggande och bekämpande av piratdåd och väpnade rån utanför Somalias kust³ (Operation Atalanta),
- med beaktande av FN:s säkerhetsråds resolutioner S/RES1814 (2008), 1816 (2008), 1838 (2008), 1846 (2008), 1851 (2008), 1863 (2009) och 1972 (2009),
- med beaktande av skriftväxlingen mellan Europeiska unionen och Kenyas regering om villkoren för överföringen av personer som misstänks ha begått piratdåd och som kvarhålls av den EU-ledda sjöstridsstyrkan (Eunavfor), liksom av beslagtagna egendom i Eunavfors besittning, från Eunavfor till Kenya och om behandlingen av dem efter denna överföring,
- med beaktande av den skriftväxling som avslutades den 30 oktober 2009 mellan EU och Republiken Seychellerna om överföring till Seychellerna av personer som gripits inom Atalantas insatsområde misstänkta för piratdåd och väpnade rån,
- med beaktande av de riktlinjer som parterna i fredsavtalet från Djibouti enades om den 25 november 2008, framför allt inrättandet av en samlingsregering och ett parlament i Somalia där alla parter får delta,
- med beaktande av artikel 110.4 i arbetsordningen, och av följande skäl:
 - A. De återuppblossade stridigheterna mellan rebellerna i de islamiska domstolarnas förbund (UIC) och den federala övergångsregeringen samt trupper från Afrikanska unionens uppdrag i Somalia (Amisom) har lett till ökad instabilitet och förluster av människoliv i Somalia.

¹ Antagna texter, P6_TA(2008)0519.

² Antagna texter, P6_TA(2008)0313.

³ EUT L 330, 9.12.2008, s. 19.

- B. Det internationella samfundet respekterar Somalias suveränitet, territoriella integritet, politiska oberoende och odelbarhet.
- C. Somalia har inte haft någon fungerande regering sedan Siyad Barres regim störtades 1991. Sedan dess har den politiska situationen präglats av anarki, stridigheter mellan olika klaner och banditverksamhet.
- D. Den försämrade säkerhetssituationen i Somalias huvudstad Mogadishu har gjort nationella och internationella icke-statliga organisationer oförmögna att hejda den allt värre humanitära katastrofen och reagera på nödlägen.
- E. Omfattande kränkningar av mänskliga rättigheter och brott mot internationell humanitär rätt, särskilt tortyr och annan misshandel, våldtäkt, utomrättsliga avrättningar, godtyckliga gripanden och attacker mot civila, journalister och människorättsaktivister samt civil infrastruktur, fortsätter att utföras av alla parter i konflikten i Somalia.
- F. Det utdragna inbördeskriget i Somalia och dess följder för freds- och försoningsprocessen i landet, liksom för säkerheten och stabiliteten på hela Afrikas horn, är en stor källa till oro.
- G. Piratangreppen har fram till helt nyligen inte enbart riktats mot handelsfartyg utan också mot Världslivsmedelsprogrammets fartyg, fiskefartyg och turistbåtar.
- H. Sjöroveriet beror delvis på – men föder också – våld och politisk instabilitet i Somalia och utlöser en kedjereaktion för resten av Afrikas horn, med åtföljande konsekvenser för den somaliska civilbefolkningen i form av utsatthet för hot, utebliven utveckling samt avbrott i livsmedelsbiståndet och andra humanitära insatser.
- I. Den 8 december 2008 beslutade rådet att inleda EU:s ovannämnda första militära insats till sjöss någonsin, Eunavfor Atalanta, som en del av EU:s omfattande insatser på Afrikas horn, med uppdraget att avvärja, förebygga och bekämpa piratdåd och väpnade rån utanför Somalias kust samt bidra till att skydda handelsfartyg, särskilt Världslivsmedelsprogrammets fartyg med livsmedelsbistånd till fördrivna personer i Somalia.
- J. Sedan december 2008 har Eunavfor Atalanta gett ett viktigt skydd åt 50 skepp från Världslivsmedelsprogrammet som har levererat omkring 300 000 ton livsmedel, vilket direkt har kommit 1,6 miljoner somalier till nytta.
- K. Vid det ovannämnda mötet i rådet (yttre förbindelser) den 27 juli 2009 beslutade rådet att intensifiera EU:s engagemang för fred och utveckling i Somalia, i nära samarbete med alla relevanta aktörer, särskilt FN och Afrikanska unionen. I detta syfte har rådet undersökt möjligheter för EU att medverka i internationella insatser, inbegripet på säkerhetsområdet.
- L. Vid det ovannämnda mötet i rådet (yttre förbindelser) den 17 november 2009 godkände rådet ett krishanteringskoncept om ett möjligt uppdrag inom ramen för den europeiska säkerhets- och försvarspolitik (ESFP) som skulle bidra till utbildningen av 2 000 medlemmar av säkerhetsstyrkorna under den federala övergångsregeringen i Somalia.
- M. Sjöroveri har blivit en lukrativ verksamhet där mycket höga lösesummor utkrävs för

tillfångatagna personer, och moderna pirater använder mer avancerade metoder, är mycket välbeväpnade, har en tydlig strategi och kan snabbt anpassa sig till en ny taktik.

- N. Detta långsiktiga stöd från internationella partner kommer att bli verkningslöst om inte säkerhetsläget stabiliseras.
 - O. Rebellerna i UIC har uteslutit all politisk kontakt och försoning för fred med utgångspunkt i fredsavtalet från Djibouti, där ramen för en varaktig politisk lösning i Somalia fastställs.
 - P. Den militära personal som deltar i insatsen får Eunavfor Atalanta gripa, kvarhålla och överföra personer som misstänks ha begått piratdåd eller väpnade rån i de områden där insatsen pågår. De misstänkta kan åtalas av en EU-medlemsstat eller av Kenya, enligt det avtal som undertecknades med EU den 6 mars 2009 och enligt vilket de kenyanska myndigheterna gavs rätten att åtala.
 - Q. Enligt en rapport från FN:s miljöprogram har det förekommit många olagliga transporter av läckande giftigt avfall som har dumpats utanför Somalias kust, utan minsta hänsyn till lokalbefolkningens hälsa eller till bevarandet av miljön.
1. Europaparlamentet fördömer kraftfullt de allvarliga kränkningar av internationell humanitär rätt och människorättslagstiftning som begås av alla parter i konflikten i Somalia. Parlamentet kräver ett omedelbart slut på fientligheterna och uppmanar alla väpnade grupper att genast lägga ner vapnen och inleda en uppriktig och bred dialog med den federala övergångsregeringen. Parlamentet uppmanar alla stridande grupperingar att avhålla sig från urskillningslösa angrepp på civila och efterlyser en oberoende panel som utreder krigsförbrytelser och människorättskränkningar.
 2. Europaparlamentet bekräftar sitt stöd till den federala övergångsregeringen, som leds av president Sheikh Sharif Sheikh Ahmed, och presidentens löfte att hålla fast vid de principer som fastställts i fredsavtalet från Djibouti, inbegripet en anda av försoning och en strävan efter en politisk process där alla parter medverkar. Parlamentet fördömer de väpnade angreppen mot den federala övergångsregeringen, liksom mot FN och icke-statliga organisationer.
 3. Europaparlamentet påminner om att världssamfundet och alla parter i den nuvarande konflikten har ett ansvar att skydda civilbefolkningen, möjliggöra biståndet samt att respektera det humanitära handlingsutrymmet och hjälparbetarnas säkerhet. Därför kräver parlamentet att man omedelbart skapar förutsättningar för att kunna bemöta den humanitära katastrofen i Somalia på lämpligt sätt.
 4. Europaparlamentet konstaterar med stor tillfredsställelse att Eunavfor Atalanta fortsätter att bidra framgångsrikt till sjöfartssäkerheten utanför Somalias kust genom att skydda Världslivsmedelsprogrammets fartyg med bistånd till Somalia, fartyg med livsviktiga leveranser till Afrikanska unionens uppdrag i Somalia (Amisom) och andra utsatta fartyg. Parlamentet uppmanar rådet att förlänga insatsen med ytterligare ett år efter det att det nuvarande mandatet löper ut den 12 december 2009. Parlamentet stöder en eventuell utökning av insatszonen söderut, beroende på piraternas aktivitet, men understryker att en sådan utökning inte bör påverka huvudmålet för uppdraget, nämligen att skydda Världslivsmedelsprogrammets konvojer och andra utsatta fartyg som handelsflottan och fiskefartyg.

5. Europaparlamentet understryker att sjöröveriet på det öppna havet utgör ett allvarligt hot mot säkerheten och mot leveranserna av livsmedelsbistånd i en redan kritisk humanitär situation.
6. Europaparlamentet understryker att man bara kan nå framgång i kampen mot sjöröveriet om man angriper roten till problemet, som finns på land och utgörs av fattigdomen och en stat som brutit samman. Det enda sättet att utrota sjöröveriet är att åstadkomma fred, utveckling och statsbyggande i Somalia.
7. Europaparlamentet anser att den säkerhetsstrategi som tillämpas inom Eunavfor Atalanta måste äga företräde och även stärkas när det gäller de medel som används av de utplacerade styrkorna så länge man inte har nått en politisk lösning inom världssamfundet på problemet med Somalias bristande trovärdighet som stat.
8. Europaparlamentet uppmanar därför rådet att undersöka möjligheten att sätta in en ny småskalig ESFP-insats, parallellt med Eunavfor Atalanta, som kan bidra till utbildningen av den federala övergångsregeringens säkerhetsstyrkor. På så sätt skulle konsekvensen säkras för befintliga initiativ från bland annat Frankrike i Djibouti och från Uganda inom Amisoms utbildningsprogram. I samband med detta välkomnar parlamentet medlemsstaternas godkännande den 17 november 2009 av krishanteringskonceptet om en möjlig ny ESFP-insats för Somalia men vidhåller att antagandet av konceptet inte på något sätt får innebära att man tar ställning till beslutet om att inleda ett uppdrag, vilket endast kan fattas efter en mer ingående undersökning av läget på plats, då man kontrollerar att mänskliga rättigheter respekteras, löner betalas ut, utrustning tillhandahålls och att de utbildade säkerhetsstyrkorna integreras i stats- och ledningsstrukturerna, så att de inte vänder sig mot den regering som de ska skydda när de väl har återvänt.
9. Europaparlamentet beklagar att 35 till 40 procent av fartygen i området inte är registrerade i den centrala samordningsenheten för sjöfartssäkerheten, vilket innebär att dessa besättningar inte är informerade om de specifika säkerhetshoten. Parlamentet uppmanar därför medlemsstaterna att se till att alla deras fartyg registreras. Parlamentet uppmanar samtliga fartyg att följa rekommendationerna från Eunavfor Atalanta för att säkerställa största möjliga säkerhet och därmed minska risken för angrepp eller kapningar.
10. Europaparlamentet oroar sig för att ett svagt förhållningssätt gentemot de somaliska piraternas krav riskerar, om de nödvändiga tvångsåtgärderna inte genomförs, att motverka sitt syfte och få oönskade effekter i framtiden genom att ge näring åt nytt sjöröveri i området.
11. Europaparlamentet uttrycker sitt fortsatta stöd för Amisom, med tanke på dess avgörande roll i fredsprocessen. Parlamentet insisterar på att ett vidare engagemang tillsammans med Afrikanska unionen och Amisom måste omfatta ett fastställande av de mest akuta behoven och eventuellt ytterligare stöd från EU:s sida för att Amisom ska kunna utveckla den kapacitet som krävs för dess uppdrag.
12. Europaparlamentet uppmanar världssamfundet, och särskilt EU, att öka anslagen för det humanitära biståndet till internflyktingar och människor i nöd.
13. Europaparlamentet anser att det kommer att främja den nationella försoningsprocessen

om somaliska kvinnoorganisationer och civilsamhället deltar.

14. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att undersöka möjligheten att utbilda besättningsmän och fiskare i hanteringen av situationer med gisslantagande.
15. Europaparlamentet kräver en strikt och förnyad tillämpning och kontroll av det vapenembargo mot Somalia som infördes av FN 1992 och som i ytterst liten utsträckning respekteras. De som bryter mot vapenembargot mot Somalia måste stå till svars för detta.
16. Europaparlamentet uppmanar FN och Europeiska kommissionen att fullt ut undersöka fallen med avfallsdumpning och illegalt fiske utanför Somalias kust, att fastställa vem som är ansvarig på alla nivåer, att stödja försöken att ställa de ansvariga för dessa brott inför rätta och att se till att fullständigt åtgärda miljöföroreningarna.
17. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet, kommissionen, Afrikanska unionens generalsekreterare, FN och den mellanstatliga utvecklingsmyndigheten (IGAD), presidenten i den federala övergångsregeringen i Somalia, Etiopiens regering samt det panafrikanska parlamentet.